

Forslag

til

Lov om ændring af lov om tilskud til dræning og vanding og af lov om grundforbedringslån.

Fremsat den 22. august 1977 af *landbrugsministeren*.

§ 1.

I lov om tilskud til dræning og vanding, jfr. lovbekendtgørelse nr. 606 af 11. december 1975, foretages følgende ændringer:

1. § 1, stk. 1, affattes således:

„Landbrugsministeren kan give tilsagn om tilskud af statskassen til dræningsarbejder og udførelse af mekaniske vandingsanlæg på jordbrugsbedrifter inden for de i § 5 a fastsatte beløbsrammer.“

2. Efter § 5 indsættes:

„§ 5 a. Tilsagn om tilskud efter denne lov kan gives inden for en samlet beløbsramme på 80 mill. kr. i finansårene 1975-76, 1976-77 og 1977-78 samt inden for en beløbsramme på 30 mill. kr. i hvert af finansårene 1978, 1979 og 1980.“

Stk. 2. Er der i de i stk. 1 nævnte tilsagnsperioder ikke disponeret over hele rammebeløbet, kan landbrugsministeren efter forhandling med finansministeren bestemme, at det resterende rammebeløb overføres til det følgende finansår.“

§ 2.

I lov nr. 166 af 29. marts 1974 om grundforbedringslån ændres i § 1 „landbrugs- og skovarealer“ til: „jordbrugs- og skovarealer“ og „landbrugsdrift“ til: „jordbrugsdrift“.

§ 3.

Tidspunktet for lovens ikrafttræden fastsættes af landbrugsministeren.

Bemærkninger til lovforslaget.

Almindelige bemærkninger.

Lovforslaget går primært ud på at stille yderligere tilskudsmidler til rådighed for dræning og vanding i jordbruget.

I finansårene 1975-76, 1976-77 og 1977-78 har der været en samlet tilsagnsramme på 50 mill. kr., som er fuldt udnyttet.

Behovet for *dræning* er betydeligt. Regner man med, at et drænanlæg kan holde i 60 år, skal der

Landbrugsmin. 1. afd. 3. kt. jr. nr. 48/510.

hvert år i gennemsnit omdrænes ca. 20.000 ha. Hertil kommer, at der er et betydeligt efterslæb på dette område. Ifølge en undersøgelse foretaget af Landsudvalget for Planteavl er der et aktuelt behov for dræning på ca. 525.000 ha eller ca. 18 pct. af det samlede landbrugsareal.

Til sammenligning kan anføres, at der før vedtagelsen af den nuværende tilskudslovgivning kun blev drænet ca. 5.000 ha om året, mens aktiviteten

i de sidste par år har ligget på 8.000-9.000 ha om året.

De sidste 2 års meget tørre somre har stærkt understreget behovet for *kunstig vanding* i landbruget, især på bedrifter på sandjord og med et betydeligt kvæghold.

På sådanne bedrifter er et vandingsanlæg en nødvendig forudsætning for en stor og stabil produktion.

Det kan skønnes, at der for tiden findes ca. 12.000 vandingsanlæg i Danmark. Regnes der med, at disse anlæg har en gennemsnitskapacitet på 25 ha, svarer det til et vandet areal på ca. 300.000 ha eller omkring 10 pct. af det samlede landbrugsareal.

Det er vanskeligt at skønne over størrelsen af det samlede areal, der har behov for kunstig vanding, men det kan anføres, at det samlede landbrugsareal i de 4 mest tørkeudsatte amter (Sønderjylland, Ringkøbing, Ribe og Vejle amter) udgør ca. 1,0 mill. ha eller $\frac{1}{3}$ af det samlede landbrugsareal.

En gennemførelse af lovforslaget vil medføre en direkte og indirekte beskæftigelsesvirkning svarende til ca. 900 helårsarbejdere. Beskæftigelsen i marken falder i vinterhalvåret og berører helt overvejende ufaglært arbejdskraft i landdistrikterne.

I de fleste af de lande, dansk landbrug konkurrerer med inden for EF, ydes der statslig støtte til dræning og vanding i form af direkte tilskud og/eller billige lån.

Udover tilskudsloven foreslås lov nr. 166 af 29. marts 1974 om grundforbedringslån ændret.

Efter den nævnte lov kan der optages ikke-statslige lån med fortrinspant (i penge- og realkreditinstitutter) til ordinære grundforbedringsarbejder (enkeltmandsarbejder). Efter forslaget vil disse lån — ligesom drænings- og vandingstilskud — kunne ydes til arbejder på jordbrugsbedrifter, altså ikke blot som hidtil til landbrug (og skovarealer), men også til gartneri og frugtavl. Tilskudsordningens betydning er i væsentlig grad forbundet med, at der helt eller delvis kan ydes sådanne fortrinslån til den del af udgifterne ved de pågældende arbejder, som tilskudsansøgeren selv skal bære.

Endvidere har Danmarks tilslutning til EF indbåret en principiel ligestilling af de forskellige sektorer inden for jordbruget bl. a. i støttemæssig henseende.

Den foreslåede lov vil kunne administreres med det bestående apparat, og der vil ikke påløbe øgede administrationsudgifter af betydning.

Lovforslaget skal notificeres over for EF-Kommissionen.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser.

Til § 1.

Efter forslaget kan landbrugsministeren give tilsagn om tilskud inden for en ramme på 30 mill. kr. i hvert af finansårene 1977-78, 1978, 1979 og 1980, svarende til en samlet ramme på 120 mill. kr., jfr. de almindelige bemærkninger til lovforslaget. Hertil kommer dog i 1977-78 besparelses- og annulleringsbeløb fra den gældende — og udnyttede — ramme på 50 mill. kr. for tilsagnsperioden 1975-76 til 1977-78.

Da der må påregnes en ret betydelig svingning i vandingsaktiviteten fra år til år, foreslås det endvidere, at landbrugsministeren efter forhandling med finansministeren skal kunne bestemme, at den del af et rammebeløb for en tilsagnsperiode, der eventuelt ikke er udnyttet, overføres til det følgende finansår. Det er overensstemmende med hidtidig praksis ikke fundet hensigtsmæssigt at fordele rammebeløbene på dræning og vanding. Det er hensigten som hidtil at afgøre ansøgninger uanset art i den datomæssige rækkefølge, de indgives.

Til § 2.

Grundforbedringslån med fortrinspant til etablering af mekaniske vandingsanlæg blev godkendt af landbrugsministeriet for ca. 20 år siden på grundlag af danske forsøgsresultater vedrørende kunstig vanding.

Det har altid været og er fremdeles praksis, at udgifterne til de løse dele af et vandingsanlæg ikke er låneberettigede efter grundforbedringslovgivningen. Udgifterne til dræning m. m. er derimod fuldt låneberettigede. Tilskud skal anvendes til ekstraordinært afdrag på grundforbedringslån, hvis der optages sådant lån til arbejdet.

Efter forslaget får ikke alene som hidtil landbruget, men også gartnere og frugtavlere adgang til at optage grundforbedringslån med fortrinspant, jfr. i øvrigt lovforslagets almindelige bemærkninger i slutningen.